

Meri-Lapin ympäristöpalvelut

Päätöksen antopäivä 22.12.2021

Päätöksen tiedoksisaantipäivä 29.12.2021

Ympäristötarkastaja

21.12.2021

§ 23/2021

Maa-aineslupapäätös hiekan ottamiseen tiloilla Hietavaara 241-407-11-51 ja Hietakaula 241-407-11-78, Kemin Ajotilaus Oy, Keminmaa

Päätöksentekijä Vs. Ympäristötarkastaja Lotta Mattila

Esittely

Maa-ainelain (555/1981) 4 §:n mukainen päätös lupahakemuksesta, joka koskee 9880 k-m³:n maa-aineksen (hiekkä) ottamista viiden vuoden aikana. Ottamisalueen pinta-ala on noin 0,54 hehtaaria.

Hakija

Kemin Ajotilaus Oy
Valajankatu 1, 94600 Kemi
Y-tunnus: 0190876-6
Yhteyshenkilö: [REDACTED]

Alueen sijainti

Maa-ainesten ottamisalue sijaitsee Keminmaan kunnassa Hyypiössä tiloilla Hietavaara 241-407-11-51 ja Hietakaula 241-407-11-78, noin 8 kilometriä Lautiosaaren keskustasta. Ottoalueen pohjoisosa ulottuu lisäksi tiloille Hietaharju 241-402-22-14 ja Hietakangas 241-402-22-16. Tilat ovat hakijan omistuksessa. Alueelle kuljetaan Kivalontien kautta.

Asian vireilletulo

Hakemus on saapunut Meri-Lapin ympäristölautakunnalle 19.5.2021, jolloin se on tullut vireille. Hakemusta on täydennetty 2.6.2021.

Toimintaa koskevat luvat ja alueen kaavoitus

Alueella on Meri-Lapin ympäristölautakunnan 16.12.2014 (§ 152) myöntämä maa-ainesten ottolupa (110 000 k-m³), joka on voimassa 30.12.2024. Lupa koskee tiloja PR 4 241-204-22-15 ja Hietakangas 241-402-22-16. Kiinteistöt omistaa Kemin Ajotilaus Oy.

Alueella on myös Meri-Lapin ympäristölautakunnan 21.2.2017 (§ 21) myöntämä maa-ainesten ottamislupa (113 633 k-m³), joka on voimassa 31.12.2026. Lupa koskee tilaa Rovavaara 241-407-11-61. Lupa on siirretty Kemin Ajotilaus Oy:lle Meri-Lapin ympäristölautakunnan päätöksellä 16.6.2020 (§ 4

Alueelle on vireillä maa-aines- ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyhakemus. Hakemuksen suunnitelma-alue kattaa tilat Hietavaara 241-407-11-51, Hietakaula 241-407-11-78, Hietaharju 241-402-22-14 ja Hietakangas 241-402-22-16.

Länsi-Lapin maakuntakaavassa alue sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M4507). Lisäksi alueen lähellä on maa-ainesten ottamisalue (EO2585) ja luonnonsuojelualue tai -kohde (SL4249) Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa.

Toiminta-alueen ympäristö

Hakemuksen mukainen ottoalue sijaitsee kahden entisen maa-ainesottoalueen välisellä harjanteella. Varastointialue sijaitsee ottoalueesta lounaaseen. Alueen läheisyydessä on uimaranta.

Hakemuksen mukainen alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä valtakunnallisesti arvokkaalla geologisella muodostumalla. Lähin luokiteltu pohjavesialue on Saarenkylänkankaan 1E-luokan pohjavesialue (1224150) noin 1 kilometrin päässä ottamisalueelta lounaaseen. Soidensuojeluohjelmaan kuuluva Elijärvenviia (SSO120497) sijoittuu lähimmillään noin 450 metrin päähän suunnitellusta otto- ja varastointialueesta. Lähin asutus on noin 600 metrin päässä ottamisalueelta pohjoiseen.

Suunnitellulla maa-ainesten ottamis- ja varastointialueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (160/1997) 20-23 §:n liitteen 3 (a) koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, ei liitteen 4 uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien eikä II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja (28.10.2021 laji.fi, Lajitietokeskus).

Tornionlaakson museon lausunnon mukaan Rovavaaran ja Anterovaaran alueella on useita tunnettuja muinaismuistolailailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännösalueita. Maanottoon suunnitellulla harjanteella ei ole muinaisjäännöksiä, eikä arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta esteitä maanottoon.

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Toiminta

Kemin Ajoitus Oy hakee lupaa ottaa noin 0,54 hehtaarin suuruiselta ottamisalueelta hiekkaa 9880 k-m³ 5 vuoden aikana. Maa-aineksen ottamissyvyys on vesipinnasta + 0,5 metriä (N2000 +31.20).

Maa-ainesten oton tarkoituksena on tasata tilojen Hietavaara 241-407-11-51 ja Hietakaula 241-407-11-78 välinen terävä harjanne. Tasauksen yhteydessä täytetään tilalla Hietakaula 241-407-11-78 sijaitseva notkelma. Täyttö tehdään veden pinnan ollessa matalalla niin, että täyttäminen voidaan tehdä kuivatyönä. Täyttö jätetään tiivistymään vähintään vuodeksi. Tasattua aluetta tullaan käyttämään tulevaisuudessa toteutettavan hiekannoston apualueena.

Hiekkaa käytetään rakentamiseen joko jalostamattomana tai jalostettuna. Varastointialueen koko on noin 0,25 hehtaaria. Hakemuksen mukaan ottamistoiminnan yhteydessä alueella suoritetaan taimikon raivausta ja pintamaiden poistoa. Pintamaat varastoidaan viereiselle alueelle jälkihoitoa varten. Alueelta arvioidaan saatavan pintamaita noin 300 k-m³. Ne hyödynnetään niiden laadun perusteella joko myymällä niitä rakentamiseen tai käyttämällä alueen maisemointiin

Hakemuksen mukaan alueella ei suoriteta murskaustoimintaa eikä säilytetä polttoaineita. Alueella voidaan säilyttää koneita. Poikkeustilanteiden seurauksena toimitaan viranomaisten ohjeiden mukaan ja pilaantunut maa-aines toimitetaan viranomaisten hyväksymään paikkaan.

Liikennöinti alueelle tapahtuu olemassa olevasta liittymästä Kivalontieltä. Hakemukseen on liitetty kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma maa-ainesten ottamistoiminnalle.

Alueen jälkihoito

Hakemuksen mukaan alue muotoillaan tasaiseksi työkoneen alustaksi hiekan nostoa ja alueen siistimistä varten. Mikäli aluetta ei voida käyttää hiekan nostoon, alue muokataan Kemin Ajotilaus Oy:n ympäristötavoitteiden mukaisesti talousmetsäkäyttöön.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireillä olosta on tiedotettu kuuluttamalla Keminmaan kunnan ja Tornion kaupungin verkkosivuilla 8.10.2021 - 16.11.2021. Asiakirjat ovat olleet saatavilla myös Meri-Lapin ympäristöpalvelujen toimistossa. Hakemuksen vireilläolosta on ilmoitettu Lounais-Lappi -lehdessä 13.10.2021 ja Kotikulmilla -lehdessä 13.10.2021.

Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti suunnitellun ottamisalueen naapuritilojen maanomistajille. Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Tornionlaakson Museolta sekä Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueelta.

Muistutukset, lausunnot ja hakijan antama vastine
Hakemuksesta on annettu määräaikaan mennessä yksi muistutus ja kaksi lausuntoa.

Metsähallitus toteaa muistutuksessaan (5.11.2021) seuraavaa:
”Lupamääräyksissä tulee varmistaa, että maa-ainesten otto- ja läjityspaikat valitaan niin, että luontovaikutukset minimoidaan. Luontovaikutuksena tulee huomioida, että naapurikiinteistöistä tulee lakisääteinen luonnonsuojelualue (Elijärvenviian luonnonsuojelualue, säädösvalmistelu kesken).”

Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueen lausunto
18.2.2021:

”Suunniteltu maa-ainesten ottamistoiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle tai arvokkaalle geologiselle kohteelle. Suunniteltu ottotoiminta sijoittuu olemassa olevan ottoalueen yhteyteen. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maa-ainesten ottaminen hakemuksen tarkoittamalla alueella voi olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-ainelain (MAL 3 §) tarkoittamia haittoja, jos ottaminen tapahtuu hakemuksessa esitetyllä tavalla. Lupaharkinnassa tulee kuitenkin huomioida seuraavassa esitetyt asiat.

Sovellettava lainsäädäntö ja ohjeistus

Maa-ainelain 3 §:n mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu muun muassa tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Maa-ainesten ottamista koskevassa lupaharkinnassa ja lupaehdoissa otetaan huomioon myös maa-ainelain 3 §:n ympäristöperusteiset rajoitukset muun muassa kauniin maisemakuvan, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien turmelemisesta taikka ne lain 3 §:ssä mainitut muut ehdot, joilla pyritään estämään huomattavat tai laajalle ulottuvat vahingolliset vaikutukset asutukselle tai ympäristölle.

Ympäristöministeriön oppaassa Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön (Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24) on ohjeistettu muun muassa pohjaveden pinnan päälle jätettävistä suojakerrospaksuuksista sekä jälkihoitotoimenpiteistä.

Maankäytöllinen tilanne

Lapin ELY-keskus toteaa, että kohde sijoittuu voimassa olevan Länsi-Lapin maakuntakaavan maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M4507). Kaavamerkinnän mukaan: ”Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.”

Lisäksi koko maakuntakaava-alueita koskevana määräyksenä on muun muassa määrätty:

"Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista".

"Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun".

"Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäyttölisettoiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa".

Maakuntakaavan suojelumääräykset:

"Suunniteltaessa sellaisen alueen käyttöä, jolla on kiinteä muinaisjäännös, on neuvoteltava Museoviraston kanssa. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Lupaa haetaan ympäristökeskukselta, jonka on kuultava asiassa Museovirastoa".

Lupaharkinnassa on lisäksi huomioitava maankäyttö- ja rakennuslain 32.2 §, jonka mukaan viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Suunnitelman mukaisella alueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa tai asemakaavaa.

Suunniteltu otto sijoittuu länteen lähimmillään noin 400 metrin etäisyydelle lähimmästä vapaa-ajanrakennuksesta ja lounaaseen noin 840 metriä lähimmästä asuinrakennuksesta. (Lähde: rakennus- ja huoneistorekisteri 2020)

Luonnonsuojelu

Lapin ELY-keskus toteaa, että maa-aineslupahakemuksen alueella ml. täyttöalue ei ole tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (160/1997) 20-23 §:n liitteen 3 (a) koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, ei liitteen 4 uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien eikä II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja (28.10.2021 laji.fi, Lajitietokeskus).

Alueen läheisyydestä on tehty useita havaintoja erittäin uhanalaisesta (EN) törmäpääskystä, silmälläpidettävästä (NT) pikkutyllistä ja elinvoimaisesta (LC) rantasipistä. Tämä maa-ainesten ottolupa-alue sijoittuu hyvin laajan maa-ainesalueen laidalle, joten paikallisesti alueella on runsaasti pesimäympäristöjä ja ruokailualueita em. lajeille.

Ottamistoimintaa ei kuitenkaan saa aloittaa alkukesällä-kesällä, mikäli ottoalueen rintauksissa on tuoreita törmäpääskyn pesäkaivantoja (onkaloita). Jos lupa myönnetään, tulisi lupaehtona olla, että alueella pesiminen tulee tarvittaessa estää katemuoveja (pressuja) käyttäen ajoissa ennen törmäpääskyn pesinnän aloittamista, jotta ottaminen voidaan tarvittaessa tehdä ennen elokuun 15. päivää tai ajankohtaa, jolloin pesintä on varmistettu päättyneeksi.

Vesialueelta on tehty useita havaintoja elinvoimaisista (LC) vesihyönteisistä.

Suunnitellulla ottamis- ja täyttötöiminnalla ei ole heikentäviä vaikutuksia lintukantoihin eikä luonnon monimuotoisuudelle.

Notkelman täyttäminen

Lapin ELY-keskus toteaa, että tilan 241-407-11-78 alueella olevan notkelman täyttäminen ei kuulu vesilain 3 luvun mukaisiin hankkeisiin. Näin ollen hankkeen toteuttamiseen suunnitelman mukaisesti ei tarvitse hakea vesilain mukaista lupaa.

Edellytykset maa-ainesten otolle

Ottamistoiminta

Ottamisalueella tulee huolehtia siitä, että ylimmän pohjavedenpinnantason päälle jää aina vähintään yhden metrin paksuinen suojakerros koskematonta maata. Mikäli ottotoiminnan aikana oton havaitaan ulottuvan tätä syvemmälle, tulee ottotasoa nostaa siten, että suojakerrospaksuus täyttyy. ELY-keskus myös suosittelee, että suojakerrospaksuus olisi aina vähintään kaksi metriä alueen jälkihoidon toteutumisen ja alueelle aikanaan muodostuvan puuston menestymisen kannalta.

Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Alueella ei myöskään tule säilyttää työkoneita. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Alueella toimittaessa tulee pitää huolta, että alinta ottotasoa ei aliteta, ja että korot ovat alueella merkitty huolellisesti ja ajantasaisesti.

Pintavedet

Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen vesien laatuun tai määrään. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa ympäristöön. Lupaviranomaiselle tulee tarvittaessa esittää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta ja tarkkailusta.

Jälkihoito

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä ja jälkihoitotoimenpiteet tulee yksilöidä mahdollisessa maa-ainesluvassa. Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä

järjestyksessä. Kasvillisuuden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kuntta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2-3 vuotta. Vaiheistamalla ottaminen ja jälkihoito saavutetaan paras lopputulos.

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää. Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta (Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24).

Johtopäätökset

Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta voi olla mahdollista, mikäli lupaharkinnassa huomioidaan edellä esitetyt asiat. Lapin ELY-keskus kuitenkin muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden pinta- tai pohjavesiin kohdistuvia haittoja ei tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. Luvan haltijan on tehtävä maa-aineslain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitetun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle (MAL 19 §). Lupapäätökseen tulisi merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.”

Tornionlaakson museon lausunto 6.10.2021:

”Rovavaaran ja Anterovaaran, joiden välissä maanottoaika sijaitsee, alueella on useita tunnettuja muinaismuistolaita (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännösalueita. Muinaisjäännökset ovat pääsääntöisesti varhaismetallikauteen ajoitettavia ja erityisesti Rovavaaran laaja muinaisjäännösalueiden ryhmä on valtakunnallisesti merkittävä varhaismetallikautisen asutuksen ja toiminnan edustaja. Nykyisestä maanottoaikaista noin 800 metriä itään on Rovavaara 5 (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 241010118) ja Hietakaula (tunnus muinaisjäännösrekisteristä 241010061) sekä noin 800 metriä länteen on Anterovaara 5 (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 241010112).

Maanottoon suunnitellulla harjanteella ei ole muinaisjäännöksiä, eikä arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta esteitä maanottoon.”

Maastokäynti ottamisalueella ja hakijan vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin

Ympäristötarkastaja Karhunen ja vs. ympäristötarkastaja Mattila tutustuivat alueeseen 20.12.2021 yhdessä hakijan kanssa. Ottoalue on kahden vanhan maa-ainesten ottoalueen välinen terävä hiekkaharjanne. Harjanne on suhteellisen korkea muodostuma lammen pintaan verrattuna. Ottoalueelta kuorittavat pintamaat läjitetään ottoalueen viereen. Ottoalueen läheisyydessä oli maakasoja. Suunniteltu varastointialue on alueelle kulkevan tien läheisyydessä.

Maastokäynnin yhteydessä hakija kertoi, että Kemin Ajotilaus Oy:llä ei ole huomautettavaa hakemuksesta on annettuihin lausuntoihin ja muistutukseen.

RATKAISUOSA

VIRANOMAISEN RATKAISU

Päätös

Vs. ympäristötarkastaja on tutkinut hakemuksen ja myöntää Kemin Ajotilaus Oy:lle maa-ainelain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten (hiekkä) ottamiseen tiloilla Hietavaara 241-407-11-51 ja Hietakaula 241-407-11-78.

Ottamisalueelle tulee olla riidaton kulku. Toimintaa tulee harjoittaa hakemuksissa esitetyn mukaisesti sekä noudattaen seuraavia lupamääräyksiä siinäkin tapauksessa, että hakemuksessa esitetty olisi ristiriidassa lupamääräysten kanssa:

LUPAMÄÄRÄYKSET

Maa-ainesten määrä ja alueen rajat

1. Lupa koskee otettavan maa-ainesten kokonaismäärää 9 880 k-m³ viiden vuoden aikana. Ottamistoiminnan tulee tapahtua suunnitelmapiirustusten mukaisesti kaivualueen rajauksen sisällä. Varsinaisen ottamisalueen pinta-ala on noin 0,54 hehtaaria ja varastointialueen alueen 0,25 hehtaaria. (MAL 11 §)
2. Alin ottamistaso on +31.20 (N2000) kuitenkin siten, että ylimmän havaitun pohjaveden pinnan tason ja ottamisalueen pohjan väliin jää vähintään puolen metrin suojavaoähyke. Notkelman täyttötaso on sama kuin alin ottamistaso. Korot tulee olla merkitty huolellisesti ja ajantasaisesti. Mikäli alueelle ei myönnetä uutta lupaa ja

se tulee metsitettäväksi, tulee ylimmän havaitun pohjavedenpinnan ja ottoalueen pohjan väliin jäädä vähintään yhden metrin suojakerros metsän kasvun turvaamiseksi (MAL 11 §, YSL 17 §)

3. Sallittu ottamistaso sekä ottamis- ja varastointialueen rajat on merkittävä selkeästi näkyviin. Merkinnot tulee olla käytettävissä koko ottamistoiminnan ajan. (MAL 11 §)
4. Toiminta ei saa aiheuttaa häiriötä naapurituloille. Toiminnasta ei saa myöskään aiheutua vaaraa tiealueelle tai tien käyttäjille. (MAL 11 §, NaapL 17 §)

Luonnonsuojelu

5. Tilat Suoja-Rovavaara 241-407-11-60 ja Suoja-Välitalo 241-407-11-66 on tarkoitus perustaa luonnonsuojelulain 17 §:n mukaiseksi suojelualueeksi. Alueella tapahtuva toiminta ei saa vaikuttaa Elijärvenviidan luonnonsuojelualueen luontoarvoihin. Mikäli luontovaikutuksia ilmenee, tulee toiminta muuttaa siten, että vaikutukset estyvät. Toiminnanharjoittaja on myös velvollinen korjaamaan aiheuttamansa haitat alueelle. (MAL 3 §, LSL 17 §, YSL 175 §)
6. Törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon ottamistoiminnassa. Ottamistoimintaa ei saa aloittaa alkukesällä-kesällä, mikäli ottoalueen rinta-alueissa havaitaan erittäin uhanalaisen (EN) törmäpääskyn pesäkaivantoja (onkaloita). Alueella pesiminen tulee tarvittaessa estää katemuoveja (pressuja) käyttäen ajoissa ennen törmäpääskyn pesinnän aloittamista, jotta ottaminen voidaan tarvittaessa tehdä ennen elokuun 15. päivää tai ajankohtaa, jolloin pesintä on varmistettu päättyneeksi. (MAL 3 §, LSL 46 §)

Aloituskatselmus

7. Luvanhaltijan on sovittava valvontaviranomaisen kanssa aloituskatselmuksen pitämisestä. Ottamistoimintaa ei saa aloittaa ennen kuin aloituskatselmus on pidetty. Tällöin tulee seuraavat toimenpiteet olla tehtyinä:
 - ottamis- ja varastointialue merkittynä maastoon
 - sallittu ottamistaso (N2000) merkittynä ottamisalueelle korkeusmerkinnöin
 - vaaditut vakuudet jätetty. (VNA 926/2005 6 §)

Vesien johtaminen ja tarkkailu

8. Ottamistoiminnassa tulee huolehtia, että alue ei lammikoidu missään vaiheessa. (MAL 3, 11 §)
9. Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen vesien laatuun tai määrään. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa ympäristöön. Toiminnanharjoittaja on vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin. (MAL 3, 11 §, YSL 17 §)
10. Pohjaveden/lammen pinnan korkeus tulee olla hakijan tiedossa. Pohjaveden pinnan mittaustiedot (N2000) kirjataan ja toimitetaan valvontaviranomaiselle raportoinnin yhteydessä. (MAL 3, 11 §, VNA 926/2005 6 §, YSL 17 §)

Turvallisuus ja onnettomuuksien ennalta ehkäiseminen

11. Toiminnanharjoittajan on nimettävä asiantunteva henkilö, joka vastaa toiminnan suunnittelusta, tarkkailusta, kirjanpidosta sekä ympäristöhaittojen torjunnasta. Vastuuhenkilön yhteystiedot on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluiden ympäristösuojelulle. Nämä yhteystiedot on pidettävä ajantasaisina. (VNA 926/2005 6 §)
12. Polttoaineiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden pääsy maaperään sekä pohja- ja pintavesiin on estettävä tehokkaasti. Öljytuotteita tai muita ympäristölle haitallisia aineita ei saa varastoida alueella. Öljytuotteita ei saa tuoda alueelle ilman valvojan hyväksymiä suojarakenteita. Mahdollisista suojarakenteista tulee esittää suunnitelma ympäristöpalveluille ennen niiden hyväksymistä. Mikäli alueelle tuodaan tilapäisesti koneiden tankkausta varten polttoainetta, tulee polttoainesäiliöt varustaa ylitäytönestimillä, laponestolla ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä. Öljyä ja öljyistä vettä ei saa laskea maaperään, vaan öljyinen aine on toimitettava hyväksytyyn öljyisen jätteen vastaanottoipaikkaan. Toiminta-alueella on oltava riittävästi kemikaalivuotojen torjuntakalustoa (imeytysainetta sekä välineitä maahan valuneen aineen poistamiseksi välittömästi tiiviille reunalliselle alustalle). (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)
13. Työkoneita ei saa huoltaa, pestä tai säilyttää toiminta-alueella. Alueella ei saa varastoida tai säilyttää ottamistoimintaan liittymättömiä koneita tai laitteita. Toiminta-aikojen ulkopuolella koneita ja laitteita ei saa varastoida alueella. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)

14. Jos tapahtuu öljy-, kemikaalivuoto tai muu ympäristön pilaantumisen vaara aiheuttava tapahtuma (kuten pölyä, melua tai muuta päästöä ympäristöön lisäävä häiriö), on välittömästi ryhdyttävä torjuntatoimiin, joilla vaara pilaantumisen leviämisestä saadaan poistettua. Häiriöstä johtuvaa päästöä aiheuttava toiminta on keskeytettävä heti ja häiriö on korjattava ennen toiminnan jatkamista. Jos toiminnanharjoittaja ei itse kykene varmasti torjumaan maaperän ja pohjaveden pilaantumista tai muuta vaaratilannetta, sen on heti hälytettävä pelastuslaitos apuun. Öljyvahingosta, jossa torjuntatoimet ovat tarpeen, on viipymättä ilmoitettava pelastuslaitokselle.

Häiriötapahtumasta on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluille mahdollisimman pian. Maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaara aiheuttavasta tapahtumasta on ilmoitettava mahdollisimman pian myös Lapin ELY-keskukselle. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)

Jätteet

15. Jätehuolto on järjestettävä niin, ettei toiminnasta aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista tai haittaa ympäristölle. Alueella ei saa polttaa tai haudata jätteitä. Jätteet tulee toimittaa asianmukaiset luvat omaavaan vastaanottoaikaan. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)

16. Alueelle ei saa tuoda ottamisalueen ulkopuolelta ylijäämämaita tai muita jätteiksi luokiteltavia materiaaleja. (MAL 3, 11 §, YSL 17 §)

Melu ja pöly

17. Toimintaa voi olla alueella arkisin ja lauantaisin klo 6-22. Toimintaa ei saa harjoittaa arkipyhinä eikä joulu- ja juhannusaattona. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §)

18. Melutaso ei saa toiminnan johdosta ylittää minkään kuuden tunnin jakson aikana klo 7-22 seuraavia ekvivalenttimelutason L_{Aeq} -arvoja: 55 dBA asuinkiinteistön piha-alueella ja 45 dBA loma-asumiseen käytettävillä alueella tai virkistys- tai luonnonsuojelualueella eikä klo 22-7 seuraavia ekvivalenttimelutason L_{Aeq} -arvoja: 50 dBA asuinkiinteistön piha-alueella ja 40 dBA loma-asumiseen käytettävillä alueella tai virkistys- tai luonnonsuojelualueella. Tarvittaessa melutaso on

valvontaviranomaisen määräyksestä varmistettava mittauksin. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §, VNA 993/1992 2 §)

19. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa tai muita haitallisia päästöjä ilmaan. Pölyn sitomiseen on kiinnitettävä huomiota. Tarvittaessa pölyämistä estetään kastelemalla vedellä. Tarvittaessa hiukkaspitoisuus on varmistettava mittauksin. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §, VNA 79/2017)

Vuosittainen ilmoitus

20. Maa-ainesluvan haltijan on tehtävä vuosittain tammikuun loppuun mennessä maa-aineslain 23 a §:ssä mainittu ilmoitus edellisenä vuonna otettujen ainesten määrästä ja laadusta. Ilmoitus tehdään NOTTO-tietokantaan. (VNA 926/2005 9 §)

21. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa toiminnasta alueella. Edellistä vuotta koskeva vuosiyhteenvedo on toimitettava vuosittain maaliskuun loppuun mennessä Meri-Lapin ympäristöpalveluille. Vuosiyhteenvedosta tulee käydä ilmi vähintään seuraavat tiedot:

- alueelta otetun maa-aineksen määrä ja toteutunut ottosyvyys
- tiedot alueelta poistoimitetun maa-aineksen määrästä
- toiminnassa syntyneiden jätteiden määrät ja toimituspaikat
- pohjaveden/lammen pinnan taso
- vahingot, häiriö- ja poikkeustilanteet sekä korjaavat toimenpiteet

Valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa raportointivelvoitteita.
(YSL 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §)

Maisemointi ja jälkihoito

22. Jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteet on toteutettava otto-, täyttö- ja varastointialueella luvan voimassaoloaikana, mikäli alueelle ei ole myönnetty uutta lupaa.

Alue on siistittävä toiminnan lopettamisen yhteydessä. Alueelle ei saa jättää varastokasoja lupa-ajan päättyessä. Alueella olevat tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee pehmentää toiminnan loputtua. Alueelle tulee muodostaa mahdollisimman nopeasti uusi kasvualusta kuorittuja pintamaita käyttäen. Ennen aikaista pintamaan ja puuston poistamista on

vältettävä. Lupaviranomaisen erillisen hyväksymisen perusteella on mahdollista hyödyntää muutakin pilaantumaton eloperäistä/humusmateriaalia, kuten maatunut turve, pintaverhoukseen.

Alue tulee metsittää. Ottamisalueelle tulee istuttaa sekapuustoa. Mäntyä voidaan istuttaa noin 2 500 kappaletta hehtaarille ja lisäksi esimerkiksi rauduskoivua, haapaa, harmaaleppää ja pihlajaa yhteensä noin 500 kappaletta hehtaarille. Alueelle soveltumaton käyttö tulee estää.

Ennen lopputarkastusta on luvanhaltijan laadittava mittaustulosten perusteella alueelta kartta ja leikkauspiirustukset toteutuneista ottamistasoista. Aineisto luovutetaan valvontaviranomaiselle viimeistään kaksi viikkoa ennen lopputarkastusta. (MAL 3, 11 §)

23. Viimeistelytyöiden jälkeen, ennen lupa-ajan päättymistä, on luvanhaltijan pyydettävä lopputarkastusta. (VNA 926/2005 6 §)

Vakuus

Ennen maa-ainesten ottamistyön aloittamista luvanhaltijan on annettava Tornion kaupungille lupamääräyksien noudattamiseksi maa-ainelain 12 §:n mukainen vakuus 2 654 euroa. Vakuuden suuruus hiekka-alueilla perustuu ottamisalueen pinta-alaan 4 000 euroa/hehtaari ja lisäksi otettavaksi esitettyyn kokonaismäärään 0,05 euroa/m³. Tässä luvassa maisemoitavan toiminta-alueen pinta-ala on noin 0.54 ha. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki vaaditut jälkihoitotyöt on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuus tulee olla yksilöity tätä päätöstä koskevaksi. Lupaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa vakuussummaa. (Maa-ainestaksa, voimassa 1.10.2020 lähtien)

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUVAN MUUTTAMINEN

Lupa on voimassa **31.12.2026** asti. Mikäli toiminta olennaisesti muuttuu tai laajenee, on toiminnalle haettava uusi lupa.

RATKAISUN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Maa-ainelain 6 §:n mukaan maa-ainelupa on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-ainelain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Maa-aineksia ei saa ottaa siten, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia

muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolojen huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta naapureille.

Lupaharkinnan perusteet

Tämän hetkisen tiedon mukaan määräysten mukainen toiminta täyttää maa-aineslain, ympäristönsuojelulain sekä jätelain ja niiden nojalla annettujen säädösten vaatimukset ja toiminnassa voidaan noudattaa, mitä luonnonsuojelulaissa säädetään. Edellä mainitun perusteella maa-aines- ja ympäristölupa myönnetään. Vesilain mukaisen luvan tarvetta ei katsottu alueella olevan.

Muistutusten ja lausuntojen huomioiminen

Metsähallituksen muistutus on otettu huomioon lupamääräyksessä 5.

Tornionlaakson museon lausunto on otettu huomioon lupaharkinnassa.

Lapin ELY-keskuksen lausunto on otettu huomioon lupamääräyksissä 2, 6, 9, 13-16, 20, 22 ja 23.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräykset 1-3, 7, 10, 20-21

Lupamääräykset on annettu lupapäätöksen valvonnan toteuttamiseksi. Lupamääräykset ovat tarpeen myös luvanhaltijan omavalvonnan ja selvilläolovelvollisuuden toteuttamiseksi.

Lupamääräykset 4-5, 17-19

Lupamääräykset on annettu toiminnasta lähikiinteistöille ja mahdollisesti häiriintyvillä kohteilla aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 5 ja 6

Lupamääräykset on katsottu tarpeelliseksi luonnonsuojelun onnistumiseksi. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain 46 §:n mukainen erittäin uhanalainen (EN) laji. Eljäjärvenviia kuuluu soidensuojeluohjelmaan (SSO120497) ja se on tarkoitus perustaa luonnonsuojelulain 17 §:n mukaiseksi suojelualueeksi.

Lupamääräykset 3 ja 11

Maa-ainesten ottamisen vastuuhenkilöstä ja alueen merkitsemisestä on määräykset turvallisuussyistä.

Lupamääräykset 2-3, 8-10, 12-14 ja 21

Lupamääräykset on katsottu tarpeellisiksi maaperän sekä pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi. Pohjaveden pinnan taso tulee olla selvillä, jotta alueelle jää riittävä suojakerrospaksuus metsän kasvun turvaamiseksi, jos alue tulee metsitettäväksi. Pilaantuneen maaperän puhdistamistapauksissa ELY-keskus on toimivaltainen viranomaisena.

Lupamääräykset 15 ja 16

Lupamääräykset on annettu jätteistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräykset 22 ja 23

Lupamääräykset on katsottu tarpeellisiksi alueen jälkihoidon ja maisemoinnin onnistumiseksi.

Sovelletut säännökset

Maa-ainelaki (555/1981)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Valtioneuvoston asetus melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017)

Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920)

Luonnonsuojelulaki (1096/1996)

Muinaismuistolaki (295/63)

Maa-ainelain edellyttämistä tarkastus- ja valvontatehtävistä suoritettavat maksut, (hyväksytty Meri-Lapin ympäristölautakunnassa 25.8.2020, voimaantulo 1.10.2020)

KÄSITTELYMAKSU JA VALVONTAMAKSU SEKÄ NIIDEN MÄÄRÄYTYMINEN (MAL 23 §)

Lupapäätöksen maksu määräytyy Meri-Lapin ympäristöpalveluiden maa-ainestaksan mukaan. Taksan 2 §:n mukaan suunnitelman tarkastuksen perusmaksu on 300 euroa ja lisäksi lupahakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaismäärän mukaan 0,015 euroa/m³. Lupapäätöksen tarkastamisesta on luvan haltijan suoritettava **448,20 euroa**.

962/11.01.00.05/2021

Taksan 6 §:n mukaan ottamisalueen rajakiinteistöjen kuulemisesta peritään 45 euroa jokaista kuultavaa kiinteistöä kohti, kuitenkin enintään 300 euroa/hakemus. Hakemuksen johdosta on lähetetty 2 kirjettä ottamisalueen rajakiinteistöjen omistajille. Hakemuksen kuulemisesta on luvan haltijan suoritettava **90 euroa**.

Yhteensä lupapäätökseen liittyvät maksut ovat **538,20 euroa**. Lasku lähetetään erikseen Tornion kaupungin rahatoimistosta.

Ottamisen valvonnasta on luvan saajan suoritettava vuosittain Meri-Lapin ympäristöpalveluille luvan voimassaoloaikana taksan 4 §:n mukaisena valvontamaksuna 250 euroa (otettava kokonaismäärä x 0,005 euroa/m³, kuitenkin vähintään perusmaksu 250 euroa). Valvontamaksu on maksettava, kunnes lupamääräykset ovat tulleet täytetyksi ja loppukatselmus on pidetty, vaikka luvan voimassaoloaika olisikin kulunut umpeen tai lupa olisi peruttu (taksa 5 §). Mikäli aluetta ei ole jälkihoidettu luvan voimassaoloajan päättymiseen mennessä, peritään valvontamaksu luvan voimassaoloajan päättymisen jälkeen kaksinkertaisena. Vuosittaiset taksojen tarkistukset saattavat aiheuttaa muutoksia edellä mainittuihin valvontamaksuihin.

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN JA TIEDOTTAMINEN

Päätös annetaan 22.12.2021. Tieto päätöksestä annetaan kuulutuksella, joka julkaistaan Tornion kaupungin verkkosivuilla 22.12.2021. Kuulutus ja päätös liitteineen ovat nähtävillä valitusaikana 22.12.2021-28.1.2022 Keminmaan kunnan ja Tornion kaupungin verkkosivuilla sekä Meri-Lapin ympäristöpalveluiden toimistossa (käyntiosoite Suensaarenkatu 4, Tornio).

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta maa-ainelain 20 §:n mukaisesti Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta viimeistään 28.1.2022. Valitusosoitus on liitteenä.

Lotta Mattila
Vs. Ympäristötarkastaja

Liitteet valitusosoitus
lupahakemus

Jakelu Päätös lähetetään seuraaville:

- Hakijalle
- Lapin ELY-keskus
- Tornionlaakson museo
- muistuttajalle (Metsähallitus)

Ilmoitus päätöksestä:

- ilmoitetaan kirjeellä niille asianomaisille, joita on kuultu lupahakemuksesta
- paikallislehtiin Lounais-Lappi ja Kotikulmilta

Tiedoksi:

Meri-Lapin ympäristölautakunta